

ЦИФРОВІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ СТРУКТУРИ МАЙНА ПІДПРИЄМСТВА: МЕТОДИ ТА ІНСТРУМЕНТИ

¹Вінницький національний технічний університет

Анотація: У статті розглянуто сучасні підходи до оцінки структури майна підприємства в умовах цифровізації бізнесу. Проаналізовано зміни у складі активів, зокрема зростання ролі нематеріальних ресурсів. Особливу увагу приділено цифровим інструментам обліку, аналізу та управління активами, зокрема ERP-системам, EAM-рішенням, хмарним технологіям та системам бізнес-аналітики. Наведено приклади практичного застосування цифрових рішень на підприємствах, а також виявлено основні переваги та ризики цифрової трансформації процесів оцінки майна. Зроблено висновок про стратегічне значення цифрового підходу до управління активами для підвищення ефективності та конкурентоспроможності підприємства.

Ключові слова: структура майна, цифровізація, нематеріальні активи, ERP, бізнес-аналітика, оцінка активів, управління підприємством, цифрові технології.

DIGITAL APPROACHES TO ENTERPRISE ASSET STRUCTURE ASSESSMENT: METHODS AND TOOLS

Abstract: The article examines modern approaches to assessing the asset structure of an enterprise in the context of business digitalization. It analyzes changes in asset composition, particularly the growing role of intangible resources. Special attention is given to digital tools for asset accounting, analysis, and management, including ERP systems, EAM solutions, cloud technologies, and business analytics platforms. Examples of practical implementation of digital solutions in enterprises are provided, along with the key advantages and risks of the digital transformation of asset assessment processes. The study concludes that adopting a digital approach to asset management is of strategic importance for enhancing business efficiency and competitiveness.

Keywords: asset structure, digitalization, intangible assets, ERP, business analytics, asset assessment, enterprise management, digital technologies.

У сучасних умовах цифрової трансформації економіки особливої актуальності набуває проблема ефективного управління майном підприємства. Зміни, що відбуваються у технологічному середовищі, змушують бізнес переглядати традиційні підходи до обліку, оцінки та структурування активів. Зростання ролі нематеріальних активів, розширення можливостей цифрових інструментів управління та аналітики, поява нових форм власності (зокрема цифрової) зумовлюють потребу в оновленні методологічних підходів до оцінки структури майна підприємства [1].

Традиційна структура майна зазвичай включала матеріальні активи (нерухомість, обладнання, запаси) та фінансові ресурси. Проте сучасна економіка характеризується стрімким зростанням частки нематеріальних активів: програмного забезпечення, баз даних, брендів, цифрових платформ, патентів, авторських прав тощо. Ці активи дедалі частіше формують

основну вартість компаній, особливо у сфері ІТ, інноваційного виробництва, послуг та електронної комерції. Тому ефективна оцінка структури майна підприємства в умовах цифровізації неможлива без врахування цієї нової реальності.

У зв'язку з цим виникає необхідність у використанні сучасних підходів до оцінки майнової структури, які враховують не лише бухгалтерську вартість, а й економічну ефективність, потенціал до генерування прибутку, ліквідність та цифрову капіталізацію активів. Серед таких підходів можна виокремити комплексну оцінку, що охоплює як матеріальні, так і нематеріальні ресурси підприємства; вартісно-орієнтоване управління активами; стратегічний аналіз активів у контексті бізнес-моделі підприємства; а також застосування аналітичних моделей та показників для моніторингу змін у структурі майна [2].

Цифровізація бізнесу надала підприємствам широкий арсенал інструментів для оцінки та управління активами. Серед них варто виділити ERP-системи, які дозволяють інтегрувати облік і управління активами в єдиному інформаційному середовищі, автоматизувати облік основних засобів, контролювати амортизацію, оцінювати ефективність використання активів. Іншим важливим інструментом є системи управління підприємницькими активами (ЕАМ), що надають функціонал для детального аналізу життєвого циклу активів, прогнозування технічного зносу, оптимізації інвестицій у оновлення основних засобів [3].

Значну роль у сучасному оцінюванні майна відіграє бізнес-аналітика та інструменти обробки великих масивів даних (Big Data), які дозволяють виявляти закономірності у зміні структури активів, моделювати фінансові ризики, аналізувати ефективність використання ресурсів у реальному часі. Застосування елементів штучного інтелекту та машинного навчання відкриває нові можливості для прогнозування динаміки активів і прийняття обґрунтованих управлінських рішень [4].

Окремої уваги заслуговують практичні кейси цифрової трансформації обліку активів у підприємствах. Наприклад, деякі українські компанії впроваджують блокчейн-рішення для фіксації прав на інтелектуальну власність, або використовують хмарні сервіси для зберігання й аналізу інформації про активи. Це дозволяє підвищити прозорість, уникнути дублювання активів, запобігти шахрайству та забезпечити швидкий доступ до актуальної інформації для всіх учасників управлінського процесу.

Серед основних переваг цифрових підходів до оцінки структури майна слід зазначити оперативність прийняття рішень, гнучкість, точність обліку, зменшення людського фактору, а також інтеграцію з іншими бізнес-процесами підприємства. Водночас, варто враховувати і низку викликів: потребу в висококваліфікованих кадрах, захист даних, високу вартість впровадження цифрових рішень, необхідність зміни корпоративної культури та організаційної структури [5].

Підсумовуючи, можна зазначити, що оцінка структури майна підприємства в умовах цифровізації бізнесу стає не лише бухгалтерською або фінансовою функцією, а стратегічним інструментом управління. Цифрові технології суттєво розширюють можливості підприємств щодо аналізу, моделювання та оптимізації структури активів. Використання сучасних підходів та інструментів дозволяє підвищити ефективність управління ресурсами, забезпечити довгострокову стійкість бізнесу та створити конкурентні переваги в умовах цифрової економіки.

Висновки

Таким чином, в умовах активної цифровізації бізнес-середовища особливої ваги набуває перегляд підходів до оцінки структури майна підприємства. Застосування цифрових інструментів, таких як ERP- та ЕАМ-системи, аналітика великих даних, штучний інтелект, дозволяє не лише підвищити точність обліку та оперативність управлінських рішень, але й забезпечити глибший аналіз ефективності використання активів, зокрема нематеріальних. Це, своєю чергою, трансформує саму роль управління майном — з технічної або фінансової функції вона перетворюється на стратегічний інструмент підвищення конкурентоспроможності підприємства. Водночас цифровізація створює і нові виклики, зокрема — необхідність інституційної підтримки, кадрового забезпечення, а також інтеграції нових підходів у систему

корпоративного управління. Перспективним напрямом подальших досліджень є розробка інтегрованих моделей оцінки структури активів з урахуванням цифрових ризиків, потенціалу інновацій та екологічної складової сталого розвитку підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Yevtushenko N. Digital transformation of business in the context of war in ukraine: challenges and opportunities [Електронний ресурс] / Nataliia Yevtushenko, Dmytro Stetsenko // Economic scope. – 2024. – Режим доступу: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/191-34> (дата звернення: 19.05.2025).
2. Nikolaichuk O. Improving the asset management of the enterprise in the context of market value growth [Electronic resource] / O. Nikolaichuk, V. Zozulya, A. Kushniruk // Economies' Horizons. – 2022. – No. 2(20). – P. 12–32. – Mode of access: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.2\(20\).2022.261846](https://doi.org/10.31499/2616-5236.2(20).2022.261846) (date of access: 19.05.2025).
3. Design of Economic Sustainability Supported by Enterprise Resource Planning Systems in Architecture, Engineering, and Construction [Electronic resource] / Tomáš Mandičák [et al.] // Buildings. – 2022. – Vol. 12, no. 12. – P. 2241. – Mode of access: <https://doi.org/10.3390/buildings12122241> (date of access: 19.05.2025).
4. Impact of Big Data and Artificial Intelligence on Industry: Developing a Workforce Roadmap for a Data Driven Economy [Electronic resource] / Marina Johnson [et al.] // Global Journal of Flexible Systems Management. – 2021. – Vol. 22, no. 3. – P. 197–217. – Mode of access: <https://doi.org/10.1007/s40171-021-00272-y> (date of access: 19.05.2025).
5. Truong V. T. Blockchain Meets Metaverse and Digital Asset Management: A Comprehensive Survey [Electronic resource] / Vu Tuan Truong, Long Bao Le, Dusit Niyato // IEEE Access. – 2023. – P. 1. – Mode of access: <https://doi.org/10.1109/access.2023.3257029> (date of access: 19.05.2025).

Краус Олександра Олександрівна – студентка групи МФКД-21б, факультет менеджменту та інформаційних технологій, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: oleksandrakraus@gmail.com

Oleksandra Kraus - student of group MFKD-21b, Faculty of Management and Information Technologies, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: oleksandrakraus@gmail.com